

Jaarverslag

Stichting Vluchteling Onder Dak 2016

Vastgesteld door het bestuur op 11 juli 2017

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
1. Cliënten	4
2. De VOD-staf in 2016	5
3. De financiële situatie in 2016.....	6
4. VOD in Wageningen	7
5. Communicatie en PR	9
6. Het bestuur van Vluchteling Onder Dak	11
7. De cijfers op een rij, verkorte weergave jaarrekening 2016	12

Voorwoord

Het jaar 2016. VOD bestaat nu 18 jaar. We hebben in al die jaren met zeer bescheiden middelen veel uitgeprocedeerde asielzoekers verder kunnen helpen. Zo'n 40 % werd alsnog als asielzoeker in Nederland erkend, anderen hielpen we op weg naar een toekomst buiten Nederland: soms in het land van herkomst, meestal elders.

In 2016 kregen zes van onze cliënten een verblijfsvergunning. Daaronder Tri Pham, die uitgroeide tot een bekende Gelderlander vanwege de massale acties die klasgenoten, docenten, vrienden en vele, vele Wageningers voerden voor het toekennen van een verblijfsvergunning voor hem.

Uiteindelijk waren die acties succesvol, niet in het minst dankzij de inzet van burgemeester van Rumond en wethouder de Brito. In de maand juni kregen Tri en zijn ouders een verblijfsvergunning.

In 2016 hebben we onze dienstverlening weer iets verder kunnen uitbouwen. We bieden onze cliënten juridische en sociaal-maatschappelijke ondersteuning. We hebben een buddysysteem dat afgelopen jaar verder werd ontwikkeld. Samen met kerken uit Wageningen e.o. houden we sinds half 2016 een Logeerhuis in de lucht.

Vanzelfsprekend vindt regelmatig overleg plaats met de gemeente Wageningen en werkt VOD nauw samen met Vluchtelingenwerk Nederland, met Welkom in Wageningen en met een fiks aantal organisaties en instellingen die van belang kunnen zijn voor onze cliënten. Dat overleg zal in 2017 geïntensiveerd worden vanwege een nieuwe ronde toedeling van WMO-gelden, die noopt tot herbezinning op activiteiten en mogelijk herschikking van gelden.

In het kader van het aanspraak maken op de landelijke gelden voor de zogenaamde Bed-Bad-Brood-regeling werden in 2016 intensieve contacten met de gemeente Ede onderhouden.

Zoals elke organisatie die voornamelijk op vrijwilligers draait, had ook VOD dit jaar te maken met verloop en met nieuwe aanwas in vrijwilligers. Dat leidt tot zorg voor de continuïteit, de noodzaak tot inwerken van nieuwe mensen en het opnieuw vinden van de juiste balans tussen overleg en uitvoerend werk.

Met name het vertrek van onze juridische medewerker Marleen Kramer moet hier genoemd worden. Tot ons grote geluk blijft Marleen "in de buurt werken": zij is een van de vier juristen van Vluchtelingenwerk Oost Nederland geworden die een netwerk

ontwikkelt voor uitgeprocedeerden in delen van het land waar organisaties als VOD niet bestaan. We zijn Marleen erg veel dank verschuldigd: voor haar tomeloze inzet ten bate van onze cliënten, voor haar zorgvuldige en doorwrochte manier van werken, voor het verbeteren van de kwaliteit van onze juridische ondersteuning.

Gerard van der Graaf, gewaardeerd bestuurslid, moest wegens drukke werkzaamheden zijn plaats in het bestuur opgeven.

Halverwege het verslagjaar hebben we ons, onder leiding van Djura Prins van Prins Procesbegeleiding, gebogen over de mogelijkheden om de relaties tussen medewerkers, vrijwilligers en het bestuur te intensiveren zodat de betrokkenheid bij de organisatie versterkt wordt.

Ook in 2016 zat VOD (te) krap bij kas. Onze uitgaven waren relatief hoog vanwege de samenstelling van de groep mensen die wij hielpen. En ondanks tamelijk constante inkomsten uit donaties, giften en vanuit fondsen, kwam de bodem van onze kas in zicht. Halverwege het jaar hebben we daarom moeten besluiten een cliëntenstop in te voeren en hebben we een aantal van onze langjarige cliënten moeten overdragen aan andere vormen van ondersteuning. Een pijnlijk proces wat ons nog meer dan voorzien aan tafel bij de gemeente dwong. Enerzijds omdat de wethouder voor een van onze cliënten nog nader onderzoek mogelijk wilde maken. Anderzijds omdat ook de gemeente inzag dat VOD een aanvullende subsidie nodig had in verband met de gestegen kosten van opvang.

Het bestuur van Vluchteling onder Dak:

Emma Diemont, Gerard van der Graaf, Jan Harm Roseboom en Jack Bogers.

1. Cliënten

In het verslagjaar 2016 heeft VOD 40 personen, waaronder 6 kinderen, juridisch en sociaal-maatschappelijk begeleid. Onze cliënten zijn oorspronkelijk afkomstig uit 17 verschillende landen. Het merendeel van hen konden we ondersteunen met een klein leefgeld per veertien dagen. Een fors aantal konden we ook nog ondersteunen in hun behoefte aan onderdak.

Wat waren de ontwikkelingen:

- Zes cliënten kregen gedurende het verslagjaar een verblijfsvergunning, onder wie Tri Pham en zijn ouders;
- Een cliënt is teruggekeerd naar het land van herkomst en daar veilig aangekomen;
- Een cliënt is vertrokken naar een ander Europees land;
- Een cliënt kreeg recht op opvang van rijkswege, de rest van zijn gezin verblijft ondertussen bij landgenoten elders in het land;
- Twee cliënten hebben opvang elders gekregen;
- Drie cliënten, van wie de opvang is beëindigd zijn uitgestroomd Met Onbekende Bestemming;
- Drie cliënten die buiten de doelgroep vallen zijn overgedragen aan Vluchtelingenwerk;
- Twee cliënten, die eind 2015 al een verblijfsvergunning hadden gekregen, maar nog geen huisvesting c.q. uitkering hadden, zijn in 2016 vertrokken.
- In totaal zijn er 13 nieuwe cliënten bijgekomen en 19 mensen vertrokken.
- De toetsingscommissie heeft acht personen toegelaten tot de noodopvang, de noodopvang verlengd voor 19 personen en de beslissing tot toelating voor 1 persoon aangehouden.

2. De VOD-staf in 2016

Marleen Kramer bleef het grootste deel van het jaar 2016 van groot belang voor VOD. Vanzelfsprekend als degene die onze cliënten intensief juridisch begeleid, maar ook was het Marleen die vaak het overleg met de gemeente voerde. En daarnaast was Marleen een van de drijvende krachten achter de acties die voor Tri en zijn familie werden opgezet. Per 1 september 2016 kreeg Marleen nieuwe werk, maar zij verricht nog regelmatig hand- en spandiensten voor VOD. Per 1 oktober is Frank Hagedoorn als Marleen's opvolger en dus juridisch medewerker aangesteld.

Wilma Smilde, onze coördinator sociaal-maatschappelijke begeleiding, is, samen met bestuurslid Emma Diemont, actief aan de slag gegaan met het versterken van het vrijwilligersnetwerk van VOD: aantrekken van nieuwe buddy's, inspireren van de vrijwilligers die de Kerstpakkettenactie uitvoerden, betrekken van studenten die iets aan de PR van/voor VOD konden betekenen. Wilma was daarnaast erg druk met het organiseren van huisvesting voor een gezin met drie minderjarige kinderen, het vormgeven aan ons Logeerhuis en de begeleiding van allerlei cliënten die geneeskundige hulp van uiteenlopende aard nodig hadden.

Wilma en Marleen/Frank waren de vaste ankers in het medewerkersoverleg, waaraan verder deelnamen:

- Erika Antoniazio die zich opnieuw sterk maakte voor het buddysysteem voor de begeleiding van onze cliënten. Zeven buddy's waren dit verslagjaar actief als begeleiders van onze cliënten.
- Marion Groenhout en Lali de Aroujo waren steeds aanwezig op de betaaldagen om onze cliënten op te vangen en de staf te ondersteunen;
- Arie Cuppen is actief geworden in het opknappen van het Logeerhuis en daarna als huismeester van deze nieuwe VOD-voorziening.
- Lena Schulte-Uebbing heeft in het verslagjaar de boekhouding op orde gehouden.
- Verschillende vrijwilligers, geworven via de Vineyard-gemeenschap, hebben ervoor zorg gedragen dat de jaarlijkse Kerstpakkettenactie ook dit jaar een feestelijke bijeenkomst met heerlijk eten en een drankje was.
- Als buddy's van onze cliënten waren gedurende (een deel van) het verslagjaar actief: Sjoerd Haitsma, Marijke Bossink, Esther Keun, Jilles Schippers, Joost Huijbregts, Elbert Jochemsen, Ary Gunter, Laurens van der Zee, Jaap-Harm de Jong, Thomas Koot en Atti Muriricho.

3. De financiële situatie in 2016

Het aantal cliënten is gedurende het jaar gedaald van 31 naar 25. Dat is het gevolg van het afscheid nemen van een aantal cliënten en het invoeren van een tijdelijke cliëntenstop.

De opvang- en begeleidingskosten bleken al in het eerste kwartaal fors hoger uit te vallen dan begroot. Het bestuur heeft daarop maatregelen moeten nemen om de uitgaven structureel te beperken. Tevens is aan de gemeente Wageningen een aanvullende subsidie gevraagd voor de gestegen huisvestingslasten van cliënten die voldeden aan de door de gemeenteraad gestelde criteria.

Van de gemeente Ede is een eenmalige subsidie ontvangen van € 24.135 als bijdrage in het exploitatietekort over 2015. Dat tekort was ontstaan door het mislopen van gelden uit de bed-, bad- en broodregeling waarvoor wij 14 van onze cliënten hadden aangemeld. Met dat bedrag kon de in 2015 opgenomen lening grotendeels afgelost worden.

Leefgeldten zijn gedurende 2016 verstrekt aan 31 volwassenen en 4 kinderen. Huisvesting is gedurende het jaar verleend aan 16 alleenstaanden en 2 gezinnen. Daarnaast werden 2 alleenstaanden en 1 gezin gehuisvest door particulieren. De overige cliënten voorzien zelf in huisvesting bij vrienden, familie of landgenoten. De kosten hiervan zijn niet zichtbaar in de administratie van Vluchteling Onder Dak.

De eigen bijdrage bij bijvoorbeeld medicijnverstrekkingen door een apotheek vormt een terugkerende en helaas stijgende kostenpost. Deze kosten worden niet vergoed vanuit de regeling voor niet-verzekerde vreemdelingen.

De totale uitgaven voor de opvang van cliënten viel ondanks de genomen maatregelen toch ruim 50% hoger uit dan begroot. Met name de kosten voor de huisvesting van cliënten bedroeg bijna het dubbele van het begrote bedrag. De kosten voor de begeleiding van de cliënten en de organisatiekosten kwamen nagenoeg overeen met de begroting. Tegenover de extra uitgaven stonden gelukkig ook meer inkomsten.

Over heel 2016 heeft stichting Vluchteling Onder Dak een positief resultaat geboekt van € 6.113. Dat is gebruikt om het negatieve eigen vermogen van de stichting te verkleinen.

4. VOD in Wageningen

Bestuur en staf van VOD hebben het afgelopen jaar veel overleg gevoerd met Burgemeester van Rumund, wethouder de Brito en verschillende ambtenaren van de gemeente. Twee zaken springen daarbij in het oog:

- Het overleg om te bezien wat gemeente en gemeenschap konden ondernemen om Tri en zijn familie aan een verblijfsvergunning te helpen na 13 jaar verblijf in Wageningen. Na diverse vruchteloze pogingen en een enorm oplopende spanning kwam aan de vooravond van een grote bevolkingsoploop op de Markt dan eindelijk het goede nieuws begin april 2016: Tri mocht blijven (en zijn ouders daarmee ook). Ontlading, grote vreugde, een feest op de Markt van Wageningen.
- VOD voelde zich vanwege financiële omstandigheden, gedwongen een cliëntenstop af te kondigen en de relatie met een aantal langjarige cliënten af te bouwen. Dat leidde tot overleg met de gemeente. De wethouder maakte gebruik van haar discretionaire bevoegdheid om de toelating van een cliënt tot de noodopvang te verlengen in afwachting van nader medisch onderzoek. En de gemeente sprong met een aanvullende subsidie bij om dreigende tekorten te voorkomen.

Met vijf kerk- en geloofsgemeenschappen (Protestantse Gemeente Wageningen, de PCI van de RK parochie Titus Brandsma, de Nederlands Gereformeerde Kerk, Salem en de Vineyard gemeente) werd een overeenkomst gesloten om gezamenlijk de exploitatie van een zogenaamd Logeerhuis van VOD te bekostigen. Het Logeerhuis is bedoeld als tijdelijk opvang voor cliënten van VOD die acuut huisvesting nodig hebben, in afwachting van een meer structurele vorm van opvang. Met de Woningstichting werd een huurovereenkomst gesloten. Daarna werd het appartement schoongemaakt, geschilderd en van vloerbedekking voorzien. Een aantal Wageningse burgers brachten meubels, bedden, gordijnen, beddengoed, koelkast en keukengerei bijeen om het Logeerhuis bewoonbaar te maken. Vanaf 1 augustus draait het Logeerhuis volop mee in de voorzieningen die VOD haar cliënten kan bieden.

De vorig jaar gelegde contacten met de gemeente Ede over de bed-, bad- en broodregeling werden voortgezet. Dat heeft er toe geleid dat VOD aanspraak kon maken op een eenmalige bijdrage uit het regionale budget voor Maatschappelijke Opvang. De goede samenwerking leidde er tevens toe dat VOD in beeld komt als organisatie die mogelijk ook voor Edese uitgeprocedeerden iets kan gaan betekenen.

Vanzelfsprekend werd de goede samenwerking met Vluchtelingenwerk Oost Nederland (VWON) verder door gezet. Zo vond er een transfer plaats van Marleen Kramer van VOD naar VWON, terwijl Frank Hagedoorn, die eerder als vrijwilliger actief was in VWON, nu deels voor VOD aan de slag is. De gedeelde kantoorruimtes en de overlappende problematiek bevorderen een samen optrekken.

Ook het afgelopen jaar moest VOD voor haar cliënten soms een beroep doen op huisartsen en tandartsen. In een enkel geval was de zoektocht naar zorg nog iets uitgebreider. Met name voorzieningen op het gebied van geestelijke gezondheidszorg

zijn blijkbaar moeilijk te bereiken voor VOD en haar cliënten. Er zijn heel wat uren in gestoken om begeleiding op maat voor één van onze cliënten rond te krijgen.

Cliënten van VOD kunnen gebruik maken van de Kledingbank en van de Voedselbank en dat is fantastisch. Overigens zijn we wel tegen het beleid van de Voedselbank opgelopen: daar kunnen mensen niet langer dan drie jaar gebruik van maken. Sommige van onze cliënten zitten echter vanwege de stroperigheid van procedures of vanwege het feit dat zij (en wij) van het kastje naar de muur worden gestuurd, vaak langer dan drie jaar in een positie waarbij gebruik maken van de Voedselbank uitkomst biedt. We zijn op dit punt nog niet met de Voedselbank tot overeenstemming gekomen.

De stichting Katholiek Jeugdwerk gaf in 2016 een subsidie om activiteiten die ten bate van minderjarige kinderen komen te financieren. Een welkome bijdrage aan ons werk. Ook studentenorganisaties zamelen met enige regelmaat gelden in die ter beschikking van VOD worden gesteld, waarvoor dank.

Op 4 mei werd namens bestuur, medewerkers, vrijwilligers en cliënten een krans bij het monument ter nagedachtenis van de slachtoffers van WO II aan de Costerweg gelegd.

5. Communicatie en PR

Dit jaar hebben we vier keer een digitale nieuwsbrief uitgebracht met nieuws over onze cliënten, acties en oproepen tot verdere steun van ons werk. De nieuwsbrieven worden ook op onze website geplaatst.

Ook op onze Facebook pagina worden met grote regelmaat berichten geplaatst. Inmiddels hebben we al ruim tweehonderd vaste volgers.

Verder hebben we een korte film gemaakt over het werk van Vluchteling Onder Dak dat terug te vinden is op de website. Ook is er een animatiefilmpje gemaakt over het Paspoort van Wageningen. Het 'Paspoort van Wageningen' is een document dat inzicht geeft in de rechten die je hebt als ongedocumenteerde in Wageningen, en de instanties waar je gebruik van kunt maken. Ook dit animatiefilmpje dat gemaakt is door Geertje Klaver is terug te vinden op onze website, maar wordt ook gedeeld op andere platforms.

In samenwerking met Otherwise, Amnesty Students Wageningen, Vluchtelingenwerk en Vluchteling Onder Dak is op 24 februari bij Thuis een avond georganiseerd voor studenten om hun participatie en betrokkenheid bij het vluchtelingenvraagstuk te vergroten. De bijeenkomst was druk bezocht en meerdere studenten hebben zich aangemeld om als vrijwilliger hand- en spandiensten te verrichten.

Erg veel publiciteit hebben we weten te genereren rondom het Kinderpardon en specifiek over de situatie van Tri. Samen met Defence for Children is een publiekscampagne opgezet en is er veel media aandacht geweest. Achter de schermen werd de politieke druk opgevoerd en vele Wageningers lieten op de Markt zien dat zij om Tri heen stonden. Uiteraard zijn wij heel blij met de verblijfsvergunning voor Tri en zijn ouders. Helaas zijn er nog veel meer van deze schrijnende situaties die zich niet lenen voor de publiciteit, maar waar wel sprake is van dezelfde onrechtvaardigheid. Kinderen die al vele jaren in Nederland verblijven, daar zijn opgegroeid en geworteld, worden toch uitgezet om dat formeel niet aan alle vereisten is voldaan. De regels rond het Kinderpardon zijn veel te streng en er wordt niet gehandeld in de geest van een pardonregeling. Integendeel er wordt naar elk argument gezocht om deze verzoeken af te wijzen. Dat is niet in het belang van de betreffende kinderen en het is eigenlijk beschamend hoe onze overheid met hun belangen omgaat.

Via onze nieuwsbrieven, website en facebook vragen wij regelmatig aandacht voor acties die de positie van uitgeprocedeerden kunnen verbeteren. Als organisatie hebben wij het Manifest Aan de Slag ondertekend. Hierin wordt gepleit voor het

weghalen van de belemmeringen voor mensen zonder status om actief deel te nemen aan de samenleving.

Een leven in afhankelijkheid, zonder grip op de eigen toekomst, zonder van betekenis te kunnen zijn voor anderen is ziekmakend. In Nederland is er een maatschappelijke werkelijkheid van mensen zonder (verblijfs-)status wiens leven vast komt te zitten omdat ze niet terug kunnen en omdat ze hier niets mogen. De wetgeving die deze mensen uitsluit is gebaseerd op het idee dat zij daardoor wel vertrekken.

Die gedachte miskent de realiteit aan meerdere kanten. Betrokkenen bij de ondersteuning van mensen zonder status denken dat het tijd is om deze werkelijkheid onder ogen te zien en aan oplossingen te werken. Daarvan wegkijken lost niets op. Ook de gemeente Wageningen heeft dit Manifest ondertekend.

Op Koningsdag organiseerde VOD een leuke sjoelactiviteit. Jong en oud konden voor een euro een potje sjoelen. Ondanks hagel en wind was er veel animo. Het was een gezellige activiteit. Veel mensen hebben op deze manier kennis kunnen maken met VOD en een (financieel) steentje bijgedragen.

Een aantal keren mochten wij bij kerken aandacht vragen voor ons werk via publicaties in het kerkblad of bij het verzorgen van een toelichting op de collecte. Bij een aantal kerk- en geloofsgemeenschappen zijn wij opgenomen in het vaste collecterooster.

Medewerking is verleend aan een radioreportage van de NOS bij de beëindiging van de bed-, bad- en broodregeling per 1 december 2016. Vanuit Wageningen werden interviews met een cliënt, een bestuurslid van VOD en de wethouder uitgezonden. Ook is in 2016 medewerking verleend aan reportages van TV Gelderland en achtergrondartikelen in de Gelderlander. Wij zijn daarin overigens uit oogpunt van privacy en veiligheid uiterst terughoudend bij het in beeld brengen van onze cliënten of hun huisvestingssituatie. Dat betekent dat wij ook helaas ook regelmatig mediaverzoeken moeten afwijzen.

Vluchteling Onder Dak heeft zich in 2016 onder andere gepresenteerd tijdens de activiteiten op Koningsdag, op de Molenmarkt, bij de Algemene Introductiedagen en bij de 4 en 5 mei vieringen. Ook hebben we met een stand op de zaterdagmarkt gestaan.

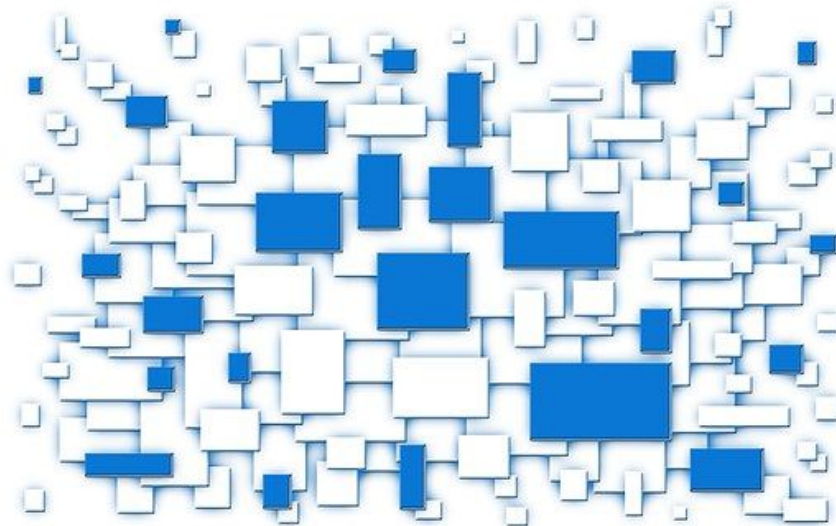
6. Het bestuur van Vluchteling Onder Dak

Het bestuur van VOD bestond het afgelopen jaar uit:

- Emma Diemont, algemeen bestuurslid, vooral actief in de werving van vrijwilligers en verbeteren van onze PR;
- Gerard van der Graaf (tot 1 mei 2016), algemeen bestuurslid met relevante kennis op het gebied van vreemdelingenrecht;
- Jan Harm Roseboom, penningmeester en waarnemend voorzitter, daarnaast actief op het terrein van het onderhouden van banden met kerkgenootschappen en de gemeentes Wageningen en Ede;
- Jack Bogers, secretaris, vervult de werkgeversrol voor medewerkers en vrijwilligers en is eerste aanspreekpunt bij klachten van cliënten.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar elf maal en voerde daarnaast gesprekken om medewerkers en vrijwilligers te werven en in te werken, functioneringsgesprekken, gesprekken met de gemeente op zowel ambtelijk als bestuurlijk vlak en gesprekken met organisaties waarmee samen wordt gewerkt. In 2016 werd hard gezocht naar nieuwe bestuursleden.

De klachtencommissie van VOD, bestaande uit mevrouw Cox Merkelijn en mevrouw Stella Efde hoefde afgelopen verslagjaar niet bijeen te komen. De klachtencommissie heeft een zetel vacant.

7. De cijfers op een rij, verkorte weergave jaarrekening 2016

EXPLOITATIEOVERZICHT 2016				
INKOMSTEN				
			2015	2016
	ontvangen bijdragen		20.210	25.000
	WMO subsidie gemeente Wageningen		53.066	72.189
	overige inkomsten			24.252
	totaal inkomsten		73.276	121.441
UITGAVEN				
			2015	2016
	<i>cliëntgebonden kosten</i>			
	leefgelden cliënten		39.365	39.246
	huisvestingskosten cliënten		30.844	42.401
	reiskosten cliënten		2.302	1.495
	medische kosten		873	1.179
	juridische kosten		176	379
	activiteiten		97	0
	overige kosten cliënten		1.420	1.187
	<i>totaal cliëntgebonden kosten</i>		<i>75.077</i>	<i>85.887</i>
	<i>begeleidings- en organisatiekosten</i>			
	personeelskosten		14.968	20.639
	reiskosten personeel		440	391
	kantoorkosten		2.171	1.690
	pr en publiciteitskosten		320	387
	huur kantoorruimte		4.350	4.713
	overige personeelskosten		634	739
	bank- en administratiekosten		361	363
	bestuurskosten		0	58
	afschrijvingen		365	131
	<i>totaal beheerskosten</i>		<i>23.609</i>	<i>29.111</i>
	totaal uitgaven		98.686	114.998
	financiële baten en lasten		-313	-330
	exploitatiealdo		-25.723	6.113

BALANS PER 31 DECEMBER 2016							
ACTIVA		2015	2016	PASSIVA		2015	2016
Inventaris		131	0	Eigen Vermogen		-23.692	-17.580
Vorderingen		2.277	2.929	Reserveringen		1.172	1.172
Liquide middelen		13.839	2.973	Schulden korte termijn		2.669	4.614
				Schulden lange termijn		25.000	5.000
				Overlopende passiva		11.098	12.696
		16.247	5.902			16.247	5.902